

हयोलमो

म्हीरीक न्हाधे गी वाडज्या गी कोर ला
संयुक्त राष्ट्र संघ गी साल्टाग

INDIGENOUS
MEDIA FOUNDATION

ढेज्याड छ्युम्बु घ्याप्क्यो गी कोर ला,

- ☞ संयुक्त राष्ट्र संघ गी बडापत्र गी घ्युम्जेन दाड माक्यो चावा गी ताम या ग्यासा या गी होदी बडापत्र गी थु ले राड ठाल सुडघोएँ मेदि ह्याबु नोमसाड गी थोले लाःम तेन्दी,
- ☞ म्हीरीक न्हाछो गी थाम्जी म्हीमाड या ज्हाड ज्हाड सो सो खेप्पार राड ह्येबा माइ गी ताम डीदी होले ज्हाडसा म्ही थाम्जी ज्याम्बु च्यो ज्याम्बा ह्येबा होदी गी छ्यीर ला चा ज्योर्घोकेन माइ गी खे लेःड्गेन राड,
- ☞ म्ही गी म्हीरी थाम्जी गी धीजो न्हाड गी ह्याराप च्येज्हाड दाड ज्हीक्स्युड या डा म्हेन्डावा नाजो होले फीन्छुम छोक्या ला म्हीमाड थाम्जी गी ज्हेराम भेकेन गी ताम ला डीगेन दाड ।
- ☞ ग्यासा गी भ्युडःखुड मासीमाना म्हीरीक सो सो गी छ्येलु, ज्हीक्स्युड दाड लुःक्सो गी खेप्पर गी थोला म्हीमाड या होले म्ही गी ह्यार्के गी छ्यीर्ला जोक्यो गी पे दाड ठीम दाड चावा या घीपा च्यी ला राड छ्यो भेकेन दाड होले बैज्ञानिक रुप ला म्हातेम्बा घाल्यो, ठीम गी थोला म्हीथीम्बा, च्येलम गी थोला ठीम्दा च्येती म्हाडीबा दाड कीदुक छोक्या गी ठीम न्हाडःस्यीड ज्येम्बा ज्हेरीन म्हेबा माइ ताम या ह्यीम्बा माएँ दाड,
- ☞ म्हीरीक न्हाछो गी वाडःज्या लेःगेन गी धीजी ला च्यीया थोवा मोवा होडःजे म्हीयुडगेन माइ दाड म्हीरीक न्हाछो या गी खुड दी सा होले साज्या दाड त्येन सा या थोला ज्हाडसा राड गी लेःन्दी धाडबु हीन्ज्यो राड ज्येम्बा ज्हेरीन म्हेबा घाल्यो दाड होले होलेमु राड भेती ज्हाड ला घोच्ये दाड होले ह्याबु नेक्यो लेःमु राड भेती ज्हाड गी ह्यार्के ताडजे गी ठीम भे म्हाखुबा दी ला नोमसाड भेकेन दाड,
- ☞ म्हीरीक न्हाछो या गी राजनीतिक, आर्थिक होले सामाजिक संरचना

दाड खुड गी ऱ्हीकस्युड, छ्येलु न्हाड गी पे दाड ठीम, धाडबु हीन्ज्यो गी क्येच्या या होले ऱ्हाड गी साज्या दाड शे गी थोला खुड गे ठीम ले राड भेती चा भेकेन दाड होले ह्यार्के ताड राड घोएँ माइ दाड,

- ☞ ग्याल्साया ज्याम्बु भेक्यो गी ढेथीन दाड धोदाम, मासीमाना सन्धि, सम्भौता होले थीन्डेल गी ढाडीक याला साल्ढाक ताडग्यो गी म्हीरीक न्हाछो गी वाडज्या ला चा भेघोकेन दाड ह्यार्के ताड राड घोकेन गी खा छ्येवा तामला खे लेःन्दी,
- ☞ म्हीरीक न्हाछो या गी ज्युडसी, डुल्ची, कीदु छोकपा होले ऱ्हीकस्युड ह्यार्के ताडजे गी छ्यीर्ला, घाला ह्येना याड ना म्हाडबु गी छ्योरी दाड च्योमोन गी लेः या धो च्युज्ये ला ऱ्हाड गी छोकपा या डीदी गो छुक्यो गी ताम ला मेन्दी,
- ☞ म्हीरीक न्हाछो या गी ऱ्हाड गी साज्या, ग्या होले शे या ला धाक्पु धुगेन दाड ऱ्हाड गी पे दाड ठीम गी न्हाडसीड ऱ्हीकस्युड ज्हुड ज्याजे दाड होले ऱ्हाड गी थु ले नोमसाड क्येक्यो लेःमु राड भेती ह्यार्के ताड खुएँ माइ राड
- ☞ म्हीरीक न्हाछो या गी ऱ्हीकस्यी दाड ऱ्हीकस्युड होले पे दाड ठीम गी न्हाडस्यीड ला चा भेकेन राड तीडमा ह्याडमा थु ले राड च्यो आम्बा भेती ऱ्हाड गी ह्यार्के भेकेन ला भ्याम्दाया भेकेन ला ऱ्होराम छ्युम्बु होडगेन माइ दाड,
- ☞ घावा दाड कीपे होले छोकपा ह्यार्के भेच्ये दाड, जाम्बुलिड न्हाड गी राड ग्याल्सा या दाड हो न्हाड गी म्हीमाड या न्हाड ला थीम्बु दाड जेम्बु गी छ्यीर ला म्हीरीक न्हाछो या गी साज्या या दाड ग्या या ला सैनिक या म्हेज्याए गी ताम ला डीगेन दाड,

Tej Singh

- ☞ भेजा या गी वाडज्या गी सोक्या होराड भेजाया गी तोप्या दाड शाप्या गी लोप्युड होले ह्यार्के गी छ्यीर ला थाम्जी गी ज्होराम भेकेन गी न्हाड ला म्हीरीक न्हाछो गी म्हेमी दाड छोक्या गी वाडज्या ला चा भेती ज्याए दाड,
- ☞ म्हीरीक न्हाछो दाड साज्या या होले सन्धि, सम्भौता गी भार्की ला वाडज्या या न्हाड ला ढाडीक भेक्यो दी न्हाम न्हाम दी अन्तराष्ट्रिय मासीमाना जाम्बुलिड गी ग्याल्सा थाम्जी ला ड्हो सेज्ये दाड, ज्होराम भेकेन गी छ्याप्पी याड होडखुगेन ला ज्हाम्लेन भेकेन दाड,
- ☞ सन्धि, सम्भौता होले ठीम गी ढाडीक या भेक्यो दाड होला प्रतिनिधि भेकेन गी थुइ दी म्हीरीक न्हाछो दाड ग्याल्साया ज्याम्बु ज्याम्बु ले: भेकेन दाड ज्होराम भेकेन गी श्यी तिडगेन गी छ्याप्पी या ह्यीम्बा माए थोला नोमसाड ताडगेन दाड,
- ☞ संयुक्त राष्ट्रसङ्घ गी बडापत्र, आर्थिक, सामाजिक होले ज्हीक्स्युड गी वाडज्या गी कोरला अन्तराष्ट्रिय अभिसन्धि दाड नागरिक होले राजनीतिक गी वाडज्या गी कोर ला अन्तराष्ट्रिय अभिसन्धि होले भिएना घोषणापत्र दाड ले: जोए गी कार्ययोजना गी म्हीमाड या गे राजनितिक, आर्थिक, सामाजिक दाड ज्हीक्स्युड गी ह्यार्के ताडजे ला आत्मनिर्णय गी वाडज्या ज्यादीले राड भेकेन माए गी ताम ला डीगेन दाड,
- ☞ अन्तराष्ट्रिय कानून मासीमाना ठीम गी न्हाडसीड आत्मनिर्णय गी वाडज्या दी म्हीमाड याला थोप म्हेच्युए गी छ्यीर ला दी घोषणापत्र ला भुक्यो गी ताम या चीयाड ले:न्मीखुए ह्यीम्बा माइ ताम ला नोमसाड भेकेन दाड,
- ☞ दी गी घोषणापत्र ला म्हीरीक न्हाछो गी वाडज्या गी थु ले भेती न्याय,

Tejash

प्रजातन्त्र, मानवअधिकार ला चा भकेन दाड थोवा मोवा म्हेबा गी ह्याबु भेकेन गी सिद्धान्त या गी सोक्पा ले ग्याल्सा दाड म्हीरीक न्हाछो गी भार्के ला ह्येकेन गी ह्याबु होले ज्होराम भेकेन या दी ह्यारो भती खेर्केन गी ताम ला डीगेन दाड,

☞ ग्याल्सा गी भे घोकेन गी थाम्जी गी अन्तराष्ट्रिय ठीम गी दस्तावेज या मासीमाना मानव अधिकार गी कोरला जोक्यो गी कानुनी दस्तावेज दी म्हीरीक न्हाछो गी घीपा याला लागु हुडखुगेन सुडबे होदी या गी कोरला सम्बन्धित म्हीमाड या गी लोपताम दाड ज्होराम ला थाम्जी गी पालना भेकेन दाड होदी गी ठीम या ग्याल्सा गी थु ले राड ज्या घोचे माइ दाड,

☞ म्हीरीक न्हाछो या गी वाडज्या ज्याएँ दाड ह्यार्के ताडज्ये गी छ्यीर्तो संयुक्त राष्ट्रसंघ गी गो छ्येवा दाड होले घ्यीन म्हाछ्येबा भेती ज्होराम भेकेन दाड ले: जोएँ गी ताम ला स्युक तेर्केन दाड,

☞ म्हीरीक न्हाछो गी वाडज्या दाड स्वतन्त्रता गी मान्याता ज्याए दाड होगी ह्यार्के ताडजे ला संयुक्त राष्ट्रसंघीय प्रणाली गी न्हाडस्यीड जोए गी ले:रिम या गी ह्यार्के ताडजेला दी घोषणा पत्र दी चा छ्युम्बु गी ज्होराम होडगेन गी ताम ला डीगेन दाड,

☞ म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड या ला अन्तराष्ट्रिय कानुन मासीमाना ठीम गी मान्यता तेर्क्यो गी म्हीमाड या गी वाडज्या मासीमाना मानव अधिकार या ला च्यियाड थोवा मोवा म्हेबा भेती वाडज्या ज्याजे ह्येबा होले म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड या ज्याम्बु खुडगे ह्याबु भेती म्हीली गी न्हाडस्यीड ह्याबु दाड ह्यार्के होडज्ये गी छ्यीर्तो थाम्जी गी न्हाडला ठीम या ह्येबा माए दाड हो गी ताम ला डीगेन दाड,

☞ ग्याल्सा ग्याल्सा दाड ग्या ग्या गी न्हाडले राड म्हीरीक न्हाछो या गी स्थीति दी खेप्पर राड ह्येबा होले म्हीरीक न्हाछो या गी ग्याल्सा दाड ग्या

या गी थु ले भेसीम्बराड होले ऱ्हाड ऱ्हाड गी धोड हीन्ज्यो गी पे दाड ठीम होले ऱ्हीक्स्युड ला ह्याबु ढेम्बा ला ज्याघोए गी ताम ला डीगेन दाड,

☞ ऱ्होराम भेकेन दाड होले फरछुर चा भेकेन गी नोमसाड ज्याए राड ह्यार्के भेकेन गी मापदण्ड या म्हीरीक न्हाछो या गी वाडज्या गी छ्यीर ला संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय घोषणापत्र ला घोषणा भेक्यो ह्येबा ।

धारा १

म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड च्यीराड ह्येना याड होले म्हीमाड गी छोक्पा या ह्यीना याड हो गी छ्यीर ला संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय बडापत्र होले मानव अधिकार मासीमाना म्हीमाड गी वाडज्या गी न्हाड ले जाम्बुलिड न्हाड गी राड घोषणापत्र होले अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार गी ठीम गे राड डीसीन बराड जोक्यो गी ठीम गी न्हाडसीड थाम्जी गी मानवअधिकार होले मौलिक स्वतन्त्रता गी वाडज्या ज्या खुए ह्यीम्बा

धारा २

म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड या थाम्जी गी ऱ्हाडसा घीपा गी म्हीमाड जे राड च्यो ज्याम्बा ह्येबा होले थाम्जी गी वाडज्या दी खुड गी धोड हीन्ज्यो राड ठुडग्यो गी मौलिक उत्पत्ति दाड पहिचान गी न्हाडस्यीड वाडज्या या ज्याए गी छ्यीर्तो थोवा मोवा म्हेबा भेती ज्याए ह्यीम्बा ।

धारा ३

म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड या ला आत्मानिर्णय गी अधिकार माना वाडज्या या ह्येबा । होदी गी न्हाड ले राड भेती खुड गी राजनैतिक स्थिति गी छ्यीर ला निर्णय भेकेन दाड आर्थिक, सामाजिक होले ऱ्हीक्स्युड गी ह्यार्के भेच्ये गी छ्यीर ला ले: या भेकेन ह्यीम्बा ।

धारा ४

म्हीरीक न्हाछो ज्याम्बु आत्मनिर्णय गी अधिकार मासीमाना वाडज्या ज्याए गी

छ्यीर ला आन्तरिक तथा स्थानीय मामिला गी न्हाड ला ताम या ज्याए दाड ले: या जोजे गी वाडज्या या ह्येबा ।

धारा ५

म्हीरीक न्हाछो ज्याम्बु लो:लो: राड गी राजनीतिक, कानूनी, आर्थिक, सामाजिक होले सांस्कृतिक व्यवस्था ला कायम ज्याजे दाड ह्याबु जोए गी वाडज्या ह्येबा माना खुड गे ग्याल्सा गी राजनीतिक, कानूनी, आर्थिक, सामाजिक होले सांस्कृतिक गी ले:रीम या ला सहभागी भेकेन गी वाडज्या याड ह्येबा ।

धारा ६

म्हीरीक न्हाछो थाम्जी ज्याम्बु राष्ट्रियता गी वाडज्या ह्येबा ।

धारा ७

१. म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड गी थार्ते धे ज्हुडगेन गी वाडज्या, जुबु दाड न्हीक्स्यी गी न्हुप भेकेन गी नाडसो धेवा होले तेम्बु भेती धेकेन गी वाडज्या ह्येबा ।
२. म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड या ला न्हाडसा घीपा गी म्हीमाड छे राड घावा दाड नाडसो धेवा होले तेम्बु दाड जेम्बु भेती धे ज्हुडगेन गी वाडज्या या ह्येबा होले खुड या म्हीमाड या गी घीपा सेकेन गी जाति हत्या दाड हो घीपा न्हाड गी भेजा या ला स्युक तेन्दी न्हाडसा राड घीपा गी न्हाड ला खेर्केन ले:मु गी हिंसा डो च्युए (डेप्चे ताडच्युए) म्हेयोडगेन ।

धारा ८

१. म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड या ला स्युक तेन्दी खुड गी न्हीक्स्युड तोर म्हेच्युए भेती घीपा राड तोर म्हेच्युए गी वाडज्या ह्येबा ।
२. चोला भुक्यो ले:मु होड म्हेच्युए दाड होगी कोरला क्षतिपुर्ति मासीमाना अलमल घ्याप्च्ये ला ह्याबु संयन्त्र ज्योर्चे ह्येबा ।

Handwritten signature

- (क) खुड ला न्हाडसा घीपा गी म्हीमाड ले खेप्पर गी न्हीकस्युड गी चा होले घीपा गी म्हीन थोप्चे ला लाःम कागेन लेःमु गी लेः या ह्येना,
- (ख) खुड गी साज्या, ह्युल होले संसाधन या थोला खुड राड गे धाक्पु धुञ्हुडगेन ला हो दी ला चोक्पा भेकेन गी च्चीयाड लेः या ह्येना,
- (ग) खुड गी वाडःज्या या न्हाड ला घादी वाडःज्या माना याड भेम्हेच्युए दाड होगी वाडःज्या ला चोला ज्याए गी नोमसाड ह्येना होले होगी भेती स्युक तेन्दी ह्युल्बा ला राड होले थेन्दी न्हाडसा राड गी ग्या ला श्ही छुदी धे च्युए गी धेन्दा या,
- (घ) घानुम गी स्युक तेन्सीमबराड तोरच्युए दाड न्हुप भेकेन गी लेः या ह्येना,
- (ङ) खुड गी विरुद्ध ला घीपा या न्हाड ले राड थोवा मोवा भेकेन दाड हौस्या तेडगेन गी छ्यीर ला भेक्यो गी ताम गी प्रचारबाजी या ।

धारा ९

म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड याला ग्याल्सा गी पे दाड ठीम गी न्हाडसीड म्हीरीक न्हाछो गी छोक्पा ले ग्याल्सा ज्याम्बु आबद्ध भेकेन गी वाडःज्या ह्येबा होले होदी गी वाडःज्या लेःन्ज्ये गी छ्यीर ला थोवा मोवा भेच्ये म्हेयोडगेन ह्यीम्बा ।

धारा १०

म्हीरीक न्हाछो गी घीपा या ला खुड गी साज्या दाड ह्युल ले गी स्युक भेती तेन्ज्ये म्हेयोडगेन ह्यीम्बा । म्हीरीक न्हाछो गी स्वतन्त्र, पूर्व तथा सूचित मञ्जूरी म्हेबा भेती न्यायिक होले ज्योर घोएँ गी क्षतिपूर्ति मासीमाना अलमल

(Handwritten signature)

घ्याप्केन ला ढे घ्याप्दी होदी लोज्ये म्हेसी माना न्हाडसा गी ग्या ला खेर्ती श्ही छुएगी ले:मासीमाना पुनस्थापना म्हेबेकेन ह्यीम्बा ।

धारा ११

१. म्हीरीक न्हाछो या गी खुड गी पे दाड ठीम गी न्हाडसीड ऱ्हीक्स्युड ज्याए दाड होले तोर्ते घाल्यो गी पे दाड ठीम याला ज्याए दाड ह्यार्के ताडज्ये गी वाडज्या या ह्येबा । म्हीरीक न्हाछो या गी धोड हीन्ज्यो गी नीडबा ग्या या, दीब्री, घोम्बा, छ्योर्तेन, छ्येपा या लु दाड गुर्मा, शहापु ले:मु गी ऱ्हीक्स्युड गी श्हे या ला धोड हीन्ज्यो ले धान्दा ले गी तीड तीड गी धीजी या थु तोर म्हेच्युए भेती ज्याए दाड चारा भेकेन दाड होला ह्यार्के ताडज्ये गी वाडज्या ह्येबा ।
२. म्हीरीक न्हाछो या गी स्वतन्त्र, पूर्व तथा सूचित स्वीकृति म्हेलेन्बा भेती खुड गी पे दाड ठीम गी ले म्हेबा भेती खुड गी ऱ्हीक्स्यी दाड ऱ्हीक्स्युड होले छ्येलु या ।

धारा १२

१. म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड या गी खुड गी पे दाड ठीम होले छ्येलु या तेन्नेन, छ्येपा या भेकेन होले हो दी या ला ह्यार्के ताडज्ये दाड लोप्ते खेर्केन गी वाडज्या, छ्येलु गी न्हाड गी ने गी ग्या होले ऱ्हीक्स्युड न्हाड गी ग्या या ला चारा भेकेन, तेम्बु भेती ज्याए दाड होले हो गी ग्या या ला लेप्केन गी वाडज्या या होले पे दाड ठीम गी न्हाडसीड हो गी नीडबा श्हे या गी चारा भेकेन गी वाडज्या ज्याए दाड ।
२. म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड या ज्याम्बु गे ऱ्हीराम ला ह्याबु दाड घो छ्येपु गी संयन्त्र या जोक्यो गे थु ले भेती ग्याल्सा या गी खुड गी वाडज्या ला ज्याक्यो गी श्हे या दाड म्ही गी अवशेष या ला म्हीरीक न्हाछो या गी वाडज्या ज्याए दाड होले ज्योर्चे ला होले हो दी श्हे या लोदे ले:न्बुजे गी व्यवस्था गी छ्यीर ला ताएँ ह्यीम्बा ।

धारा १३

१. म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड या ला खुड गी धाडबु हीन्ज्यो गी केलु, खा गी तामले राड भेती हुडग्यो गी ऱ्हीक्स्युड, छ्येलु होले हीगी भुगेन गी धेन्दा या ला ह्यार्के भकेन दाड हो दी या ला तिडमा गी श्यीनो या ला लोप्ती तेर्केन होले छोक्या दाड ग्या होले म्हीमाड या गी ऱ्हाड गी राड म्हीन ज्याए गी वाडज्या ह्येबा ।
२. दी गी वाडज्या या ह्येकेन ला ऱ्हाड ऱ्हाड गी केलु ला भुसीनबराड होगी ढाडीक भेती म्हीरीक न्हाछो या गी राजनितिक, कानुन दाड प्रशासनिक ले: या हा घोच्ये ला दाड हा घोच्यु मेदी ग्याल्सा या गी ह्याबु दाड घो छ्येपु भेती ढाडीक भेकेन ह्यीम्बा ।

धारा १४

१. म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड ज्याम्बु खुड गी लोप्च्युड दी खुड गी ऱ्हीक्स्युड होले पे दाड ठीम न्हाड ले भेती खुड गी केलु ले राड लोप्च्युड भेच्ये गी ढाडीक भेकेन दाड छोक्या या जोए दाड होगी थोला तेम्बु भेकेन गी वाडज्या या ह्येबा ।
२. म्हीरुक न्हाछो गी म्हीमाड या म्हाडछ्योवा भेती भीजा या ज्याम्बु चीयाड थोवा मोवा म्हेबा भेती ग्याल्सा गी लोप्च्युड थाम्जी गी थो ला वाडज्या ह्येबा ।
३. म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड या ऱ्हाड घीपा ले गी फीला श्ही छुदी धेक्यो गी भीजा या ला खाजे खुडराड गी पे दाड ठीम गी न्हाडस्यीड ऱ्हाड गी केलु ले राड लोप्च्युड भेकेन गी छ्यीर ला ग्याल्सा या गी म्हीरीक न्हाछो या ज्याम्बु गी ऱ्होराम ला ह्याबु दाड घो छ्येपु जेदी ढाडीक भेकेन ह्यीम्बा ।

धारा १५

१. म्हीरीक न्हाछो या गी म्हीमाड या ला ऱ्हाड गी ऱ्हीक्स्युड होले पे

दाड ठीम होले धाडबु हीन्ज्यो गी केच्या या ह्याबु जोए गी नोमसाड होले ऱ्हीकस्युड खाला वाडज्या या ह्येबा होले होदी दी लोप्युड दाड म्हीमाड यालो ला लेःन्गी ताडगेन थु हाघोए ह्यीम्बा ।

२. ग्याल्सा या गी थोवा मोवा म्हेबा जोए दाड होले म्हीरीक न्हाछो या गी घीपा दाड खुड गी छोकपा ला लोःमेन गी घीपा दाड म्हीमाड या ज्याम्बु थीन्दे डोए दाड ह्याबु भेती डोए गी छ्यीर ला होदी गी म्हीरीक न्हाछो गी घीपा ज्याम्बु गी लोप्ताम दाड ऱ्हीराम गी थु ले घो छ्येपु भेकेन राड ह्यार्के ताडगेन ह्यीम्बा ।

धारा १६

१. म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड या गी खुडराड गी केलु ले खुडराडगी सञ्चारमाध्यम गो छुए दाड होले थोवा मोवा चीयाड म्हेबा भेती थाम्जी गी म्हीरीक न्हाछो म्हीम्बा गी म्हीमाड या गी ढाडीक भेक्यो गी संज्गारमाध्यम ला लेः भेच्ये गी वाडज्या ह्येबा ।
२. ग्यासा या गी श्हुड गी सञ्चार माध्यम याला म्हीरीक न्हाछो गी ना म्हाडबु राड ह्येकेन गी ऱ्हीकस्युड तेन्ज्ये गी छ्यीर ला घो छ्येपु भेती ढाडीक भेकेन ह्यीम्बा ।

धारा १७

१. म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड दाड म्ही या गी छ्यीर ला अन्तराष्ट्रिय दाड राष्ट्रिय श्रम कानुन मासीमाना ठीम गी न्हाड ले राड ढाडीक भेक्यो ग्यी थाम जी गी वाडज्या या थोला खुड गे वाडज्या ज्या खुए ह्यीम्बा ।
२. म्हीरीक न्हाछो या गी भीजा याला खुड गी ह्यार्के डोज्ये ला लोप्युड ताडज्ये ला नोमसाड भेकेन दाड भीजा या ला खुड गी स्वास्थ्य होले जुबु होले सेम दाड ऱ्हीकस्यी या ह्यार्के डोम्हेच्युए गी कोरले म्हीरीक न्हाछो या ला तेम्बु भेती ज्याए ला खुड ज्याम्बु ह्याबु भेती ढे घ्याप्ती

ले: भेकेन थु ऱ्हीक्सी ह्याबु ख्योडदी ऱ्हीराम भेकेन ह्यीम्बा ।

३. ढ्हीरीक न्हाछो या गी ढ्हीमाड या ज्याम्बु ले: भेकेन गी कोर ला होले लेगा गी कोर ला थोवा मोवा भे ढ्हीज्युडगेन गी वाडज्या ह्येबा ।

धारा १ॢ

ढ्हीरीक न्हाछो गी ढ्हीमाड या न्हाड ला खुड गी वाडज्या या थोला प्रभाव ताडगेन गी ले: दाड ताम या थोला खुड गे राड दाम्यो गी ढ्ही धेसीनबराड होले ऱ्हाड गी धोड ह्यीन्ज्यो राड भेती हुडग्यो गी पे दाड ठीम गी न्हाडस्यीड ले: भेकेन गी छोक्या या ज्याए दाड ज्याडगेन गी वाडज्या या ह्येबा ।

धारा १९

ढ्हीरीक न्हाछो गी ढ्हीमाड या थोला ठीम होले प्रशासनिक ले: या भेकेन मेदी धोड ला ग्याल्सा या गी ढ्हीरीक न्हाछो या गी स्वतन्त्र, पूर्व होले सूचित मञ्जुरी ले:नोन दाड ढ्हीरीक न्हाछो या गी छोक्या गी थु ले भेती खुड ज्याम्बु ह्याबु होडज्ये गी सेम्ज्या ज्यादी लोपताम दाड ऱ्हीराम भेकेन ह्यीम्बा ।

धारा २०

१. ढ्हीरीक न्हाछो यागी ढ्हीमाड या ज्याम्बु खुड गी राजनीतिक, आर्थिक होले सामाजिक प्रणाली ज्याए दाड होले ह्यार्के ताडज्ये गी छ्यीर ला ऱ्हाड गी पे दाड ठीम गी न्हाडस्यीड ले: या जोए गी छ्यीर ला नाडसो धेवा भेती ले: जोए गी वाडज्या या ह्येबा ।
२. ह्यार्के डोज्ये दाड टाडगा जोए गी छ्यीर ला ऱ्हाड गी साधन या ले काक्यो ला ढ्हीरीक न्हाछो या गी होगी न्हाड ले वाडज्या ज्याए ह्यीम्बा ।

धारा २१

१. ढ्हीरीक न्हाछो गी घीपा गी ढ्हीमाड गी लोप्च्युड भेकेन दाड, ले:या जोजे दाड, ले:गी लोप्च्युड भेकेन दाड, खाडबा ज्हेदी धेकेन दाड,

Handwritten signature

चाडमा भेती धेकेन मासीमाना सरसफाइ होले स्वास्थ्य होले सामाजिक सुरक्षा गी क्षेत्र या न्हाड ला न्होर जोजे गी छयीर दाड होले सामाजिक अवस्था ला थोवा मोवा म्हेबा भेती ह्यार्के भेकेन गी वाडज्या ह्येबा ।

२. ग्याल्सा या गी म्हीरीक न्हाछो या गी आर्थिक दाड सामाजिक अवस्था या ला ह्याबु दाड ह्यार्के ताडजेला घोछ्येपु गी ले: या ज्होजे ह्येबा । म्हीरीक न्हाछो या गी घेम्बा म्ही दाड भोमो भेजा या होले श्हीनो दाड भेजा फेमा या होले अपाडगा या गी वाडज्या या गी थोला ग्याल्सा या गी चा छ्युम्बु भेती नोमसाड भेकेन ह्यीम्बा ।

धारा २२

१. दी घोषणापत्र ला ले: ला ख्योडजे गी छयीर ला म्हीरीक न्हाछो गी म्ही घेम्बा दाड भोमो भेजा या होले श्हीनो दाड अपाडगा या गी वाडज्या या गी थोला ग्याल्सा या गी चा छ्युम्बु भेती नोमसाड भेकेन ह्यीम्बा ।
२. म्हीरीक न्हाछो या गी भोमो भेजा या दाड भेजा फेमा गी तम्बु भेती धेज्हुडगेन गी वाडज्या ज्याजे ला ग्याल्सा या गी म्हीरीक न्हाछो या गी म्हीमाड ज्याम्बु न्होराम भेकेन दाड ले: भेकेन दाड थाम्जी गी थोवा मोवा दाड हिंसा म्हेयोडगेन गी छयीर ला ले: या भेकेन ह्यीम्बा ।

धारा २३

म्हीरीक न्हाछो गी घीपा या गी न्हाडले ह्यार्के ताडजे गी कोरला होले वाडज्या या ज्याए गी कोरला ठीम दाड ला:म या जोए गी वाडज्या या ह्येबा । म्हीरीक न्हाछो गी घीपा या गी स्वास्थ्य, आवास होले खुड गी आर्थिक दाड सामाजिक गी ले:रीम या जोजे ला खुडराड गी छोकपा दाड घीपा गी म्हीमाड या जोमसीन बराड ले:रीम या ढाडीक भेकेन गी वाडज्या या ह्येबा ।

धारा २४

१. म्हीरीक न्हाछो गी घीपा या गी पे दाड ठीम न्हाड ले राड भेती मेन्ज्यु

भेकेन दाड मेन या होले होगी धुडबु या सेमचेन दाड सा न्हाड ले ज्योर्केन गी श्हे या गी थु ले मेन्ज्यु भेकेन गी धोड हीन्ज्यु भेक्यो गी ठीम या ज्याए गी वाडज्या या ह्येबा । म्हीरीक न्हाछो गी घीपा या ला चियाड थोवा मोवा म्हेबा भेती मेन्ज्यु या भेकेन गी वाडज्या ह्येबा ।

२. म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड या गी जुबु दाड सेम गी न्हाजा या ले मेन्ज्यु भेज्हुडगेन गी वाडज्या या ह्येबा । हो दी गी छ्यीर ला ग्याल्सा या गी म्हीरीक न्हाछो या गी वाडज्या ज्याजे ला घोछ्येपु गी ले: या जोए ह्यीम्बा ।

धारा २५

म्हीरीक न्हाछो गी घीपा गी पे दाड ठीम गी न्हाडस्यीड खुड गी वाडज्या ला ह्येकेन दाड होले छ्यालेन भेती ख्योडग्यो गी साज्या दाड छ्यु दाड ग्याम्छो या ले:मु गी श्हे या ज्याम्बु खुड गी छ्येलु ला ज्याए दाड होले धोरोड ह्याबु जोजे होले होदी गी कोर ला छो छबी थाम्जी गी थु ला ज्याए गी वाडज्या या ह्येबा ।

धारा २६

१. म्हीरीक न्हाछो गी घीपा गी पे दाड ठीम गी न्हाडस्यीड खुड गी वाडज्या ला ह्येकेन दाड होले छ्यालेन भेती ख्योडग्यो गी साज्या दाड छ्यु दाड ग्याम्छो या ले:मु गी श्हे या थोला वाडज्या ह्येबा ।
२. म्हीरीक न्हाछो या गी पे दाड ठीम गी न्हाडस्यीड ह्येकेन होले ले: ला ख्योडग्यो गी साज्या दाड श्हे या खाला वाडज्या ज्याए दाड होला ले: ला ख्योडगेन, ह्यार्के भेकेन दाड छेदाड भेकेन गी वाडज्या या ह्येबा ।
३. ग्याल्सा या गी होदी या गी साज्या दाड होले श्हे या ला श्हुड गी वाडज्या होले तेम्बु भेती ज्याए ह्यीम्बा । होदी गी वाडज्या या ज्याजे ला म्हीरीक न्हाछो या गी पे दाड ठीम होले साज्या थो गी ठीम या ला नोमसाड ज्याए दाड भेकेन ह्यीम्बा ।

धारा २७

म्हीरीक न्हाछो या गी पे दाड ठीम गी न्हाडस्यीड होले ज्हाडसा छ्याप्सी या भेती लेःन्यो होले लेःला ख्योडग्यो गी साज्या दाड श्हे या ला खुड गी वाडज्या ज्याए गी कोर ला वाडज्या तेर्च्ये दाड होले डेन्जेन म्हेबा जोजे ला ग्याल्सा या गी होदी या गी म्हीरीक न्हाछो या ज्याम्बु गी ज्होराम ला खुड गी पे दाड ठीम होले साज्या थो गी वाडज्या या ज्याए ला.....भेकेन दाड लाःग्लेन भेकेन ह्यीम्बा । दी गी कोर ला म्हीरीक न्हाछो या ज्याम्बु भेकेन गी वाडज्या ह्येबा ।

धारा २८

१. म्हीरीक न्हाछो या गी पे दाड ठीम गी न्हाडस्यीड होले ज्हाडसा छ्याप्सी या भेती लेःन्यो होले लेःला ख्योडग्यो गी साज्या दाड श्हे या ला खुड गी वाडज्या ज्याए ला खुड गी स्वतन्त्र, पूर्व तथा सूचित सहमति म्हेबा भेती लेःन्यो ह्येना लेःला ख्योडग्यो ह्येना होले नोड तेर्क्यो ह्येना होगी दी गी क्षतिपुर्ति ज्योर्केन गी वाडज्या ह्येबा ।
२. म्हीमाड या गी स्वतन्त्रतापूर्वक सहमति भेक्यो ले मेदी म्हेबेबा गी धीजी याला क्षतिपुर्ति तेर्क्येन थु ह्याबु होले ठीम गी न्हाडस्यीड गी साज्या दाड श्हे या दी टाडगा दाड ज्हाडसा राड गी लाःम ले भेती नोडग्यो दाड श्यीक्यो दी लो तेरखुए ह्यीम्बा ।

धारा २९

१. म्हीरीक न्हाछो या गी घीपा या ज्याम्बु खुड गी साज्या होले लुःडबा दाड श्हे या त्येडगेन दाड होदी या ला चरा भेकेन गी वाडज्या ह्येबा । होलेःमु गी चरा दाड तेम्बु भेकेन गी छ्यीर ला ग्याल्सा गी थोवा मोवा च्या म्हाबेबा भेती म्हीरीक न्हाछो या गी ह्यार्के गी कोरला ज्होराम गी लेःरीम या ढाडीक भेकेन दाड लाःग्लेन भेघोकेन ह्यीम्बा ।
२. म्हीरीक न्हाछो गी घीपा या गी स्वतन्त्र, पूर्व तथा सूचित सहमति म्हेबा

भेती खुड गी साज्या दाड लुःडबा या न्हाडला जोखिम हुडगेन गी श्हे या रुगेन दाड होले क्युर्चे म्हेबा जोजे ला ग्याल्सा या गी ह्याबु दाड घोछ्येपु गी लेः या लाःगलेन भेकेन ह्यीम्बा ।

३. होलेमु गी श्हे यागी भेती म्हीरीक न्हाछो गी घीपा याला प्रभावित भेक्यो ला खुड गी जोक्यो दाड लाःगलेन भेक्यो लेःमु राड भेती म्हीरीक न्हाछो गी घीपा या गी स्वास्थ्य ताए दाड थाडबु राड ज्याए गी लेःरीम या ह्याबु भेती लेः ला ख्योडज्ये ला ग्याल्सा या गी घोछ्येपु भेती लाःगलेन भेकेन ह्यीम्बा ।

धारा ३०

१. म्हीमाड या ला ह्याबु होडज्ये गी लाःम ला तिडमा ह्याडमा चोकपा होड खुइ ला नोमसाड ताडगेन दाड म्हीरीक न्हाछो गी घीपा या ज्याम्बु धोडले राड ढे म्हाक्याप भेती खुड गी साज्या दाड लुःडबा ला सैनिक या गी लेः या ज्हो म्हीज्युडगेन ह्यीम्बा ।
२. म्हीरीक न्हाछो या गी साज्या ला सैनिक या गी लेः या जोजे गी धोडले राड ग्याल्सा या गी ह्याबु लाःम तेन्दी म्हीरीक न्हाछो या गी छोकपा या गी थु ले भेती खुड म्हीमाड या ज्याम्बु ह्याबु दाड घो छ्येपु भेती ढे घ्याप्पेन ह्यीम्बा ।

धारा ३१

१. म्हीरीक न्हाछो गी घीपा या गी पे दाड ठीम न्हाड ले ज्याए गी ताम होले हालेमुराड भेती खुड गी ऱ्हीक्यी दाड ऱ्हीक्युड गी थोला मेन्ज्यु भेकेन दाड मेन या होले होगी धुडबु या सेमचेन दाड सा न्हाड ले ज्योर्केन गी श्हे या गी थु ले मेन्ज्यु भेकेन गी धोड हीन्ज्यु भेक्यो गी ठीम या, ताम या, चेमु या, होले ऱ्हीक्यी गी लेः या ज्याए दाड चारा भेकेन दाड होले ह्यार्के ताडज्ये गी वाडज्या या ह्येबा । म्हीरीक न्हाछो गी घीपा या ला चियाड थोवा मोवा म्हेबा भेती मेन्ज्यु या भेकेन गी वाडज्या ह्येबा । होदी

ला म्हीरीक न्हाछो या गी न्हीर्यी गी न्होर मेदी याड ज्याज्ये दाड चारा भेकेन दाड होले ह्यार्के ताडज्ये गी वाडज्या या ह्येबा ।

- दी गी वाडज्या या ज्याज्ये ला ग्याल्सा या गी म्हीरीक न्हाछो या ज्याम्बु न्होराम भेती ह्याबु दाड घोछ्येपु गी ठीम जोजे ला ले: या ला:ग्लेन भेकेन ह्यीम्बा ।

धारा ३२

- म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड या ज्याम्बु खुड गी साज्या, लु:डबा होले श्हे या गी ला:ग्लेन दाड होले होला ह्यार्के ताडजे ला ला:म तेन्नेन गी ठीम या जोए गी वाडज्या ह्येबा ।
- म्हीरी न्हाछो या गी म्हीमाड या गी साज्या दाड लु:डबा होले श्हे या मासीमाना सा न्हाडले ज्योर्केन गी श्हे दाड होले छ्यु दाड न्हाड सा श्हे या ला ला:ग्लेन भेकेन दाड ह्यार्के ताडज्ये ला असर भेकेन गी आयोजना स्वीकृत भेकेन गी धोडला ग्याल्सा या गी म्हीरीक न्हाछो या गी स्वतन्त्र तथा सूचित सहमति ले:न्ज्ये ला खुडराड गी छोकपा या गी थु ले भेती होदी गी म्हीरीक न्हाछो या ज्याम्बु ह्याबु भेती ताम डीगेन दाड न्होराम भेकेन ह्यीम्बा ।
- ग्याल्सा या गी होले:मु गी ले:या गी कोरला ह्याबु दाड अलमल घ्याप्ये ला घोछ्येपु गी संयन्त्र या ख्योडज्ये ह्येबा होले आर्थिक, सामाजिक होले सांस्कृतिक दाड आध्यात्मिक न्हाड गी चोकपा गी क्येन या ज्हुड ज्हुड भेती खेर्चे ला ग्याल्सा या गी नोमसाड भेकेन दाड ला:ग्लेन भेकेन ह्यीम्बा ।

धारा ३३

- म्हीरीक न्हाछो या गी म्हीमाड या ज्याम्बु खुड गी धोड हीन्ज्यो गी पे दाड ठीम गी न्हाडस्यीड पहिचान मासीमाना ज्हो ज्याजे ला होले सदस्यता गी कोरला निर्णय भेकेन गी वाडज्या ह्येबा । म्हीरीक न्हाछो

गी घीपा या शही छुदी छ्याक्यो गी ग्याल्सा ले नागरिकता ज्योर्केन गी वाडज्या थोला म्हेबा जो म्हेच्युए ह्यीम्बा ।

२. म्हीरीक न्हाछो गी घीपा या ज्याम्बु खुड गी छोक्या छुजे दाड जोए ला होले सदस्यता लेःन्ये ला छोक्या न्हाड गी म्हीया दाम्मोन गी वाडज्या ह्येबा ।

धारा ३४

म्हीरीक न्हाछो गी घीपा या ज्याम्बु अन्तराष्ट्रिय मानवअधिकार मापदण्ड गी न्हाडस्यीड खुड गी च्हाड च्हाड सो सो गी छोक्या या दाड होले खुड राड न्हाड गी खेप्पर गी पे दाड ठीम, छ्येलु दाड ह्युल ठीम होले ठाल ज्याए दाड ह्यार्के ताडजे गी कोर ला वाडज्या ज्याए ह्यीम्बा ।

धारा ३५

म्हीरीक न्हाछो या गी घीपा या ज्याम्बु खुड गी छोक्या दाड म्हीमाड या गी ठाल ज्याए गी वाडज्या ह्येबा ।

धारा ३६

१. म्हीरीक न्हाछो या गी म्हीमाड गो छ्येपु भेती फी ग्याल्सा ले गी छ्येती हुडग्यो खुड गी च्हाड गी सदस्य होले फी ग्याल्सा गी साज्या ले हुडग्यो गी म्हीमाड या ज्याम्बु खड गी च्हीक्यी दाड च्हीक्युड, छ्येलु, आर्थिक, राजनैतिक, सामाजिक गी कोर ला थुदे लाःग्लेन या भेकेन दाड च्होराम या भेती गी ह्यार्के भेकेन गी वाडज्या ह्येबा ।

२. ग्याल्सा या गी म्हीरीक न्हाछो या ज्याम्बु गी ढे ग्याप्केन दाड च्होराम भेती होला ज्योधेमु जोजे ला होले होगी वाडज्या या ला लाःग्लेन भेच्ये ला घोछ्येपु गी लेः या जोजे ह्येबा ।

धारा ३७

१. म्हीरीक न्हाछो गी घीपा या ज्याम्बु खुड गी ग्याल्सा ले भेक्यो गी सन्धि,

सम्भौता होले ढाडीक भेक्यो गी ले: या ला मान्यता तेर्केन हो गी ठीम ज्याए दाड ला:ग्लेन भेकेन गी कोर ला होले:मु गी सन्धि, सम्भौता होले ढाडीक भेक्यो गी ले: या ला ग्याल्सा न्हाड ले राड चा ज्योर्केन गी वाडज्या ह्येबा ।

२. दी गी घोषणापत्र न्हाड ला ह्येकेन गी तामा ला सन्धि, सम्भौता होले ढाडीक भेक्यो गी ले: न्हाड ला ह्येकेन म्हीरीक न्हाछो गी घीपा या गी वाडज्या ज्हडरो भेती खेर्केन दाड तोर्ते खेर्केन मेदी माज्ये म्हेबा ।

धारा ३८

ग्याल्सा या गी म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड या ज्याम्बु टे घ्याप्ती होले खुड गी ज्होराम ला दी घोषणापत्र गी थु ले ले: या जोजे दाड होले ग्याल्सा गी ठीम जोजे गी कोरला घोछ्येपु गी ला:ग्लेन या भेकेन ह्यीम्बा ।

धारा ३९

म्हीरीक न्हाछो या गी म्हीमाड या ला दी घोषणापत्र न्हाड ला ह्येकेन वाडज्या या ला:ग्लेन भेच्ये गी कोर ला ग्याल्सा दाड फीह्युल गी ग्याल्सा या गी थु ले भेती टाडगा दाड प्राबिधिक गी ज्होराम या ज्योर्चेन गी वाडज्या ह्येबा ।

धारा ४०

म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड दाड ग्याल्सा होले ज्हाडसा या ज्याम्बु ठुक्पा स्योर्क्यो ह्येना होदी डो म्हेच्युजे ला चीयाड थोवा मोवा म्हेबा भेती ह्याबु दाड घोछ्येपु भेती होगी कोर ला ताम या डी घोकेन ह्यीम्बा होले खुड गी म्हीमाड दाड म्ही दी वाडज्या या म्हेज्याए भेती ले: या भेक्यो ह्येना हो दी गी थोला ठीम ले राड भेती ज्योर्चे गी वाडज्या ह्येबा । होलेमु गी ले: ताम या डीजे ला म्हीरीक न्हाछो गी घीपा या गी पे दाड ठीम, ह्युल ठीम दाड ठाल भेती धेक्यो दाड जाम्बुलिड न्हाड गी म्हीमाड या गी वाडज्या या थोला याड नोमसाड भेघोए ह्यीम्बा ।

धारा ४१

संयुक्त राष्ट्र सङ्घ गी ले: भेकेन गी ग्या छ्युम्बु गी निकाया दाड होले शहुड या न्हाड ले गी छोक्पा या गी टाडगा गी ज्होराम दाड प्राबिधिक गी ज्होराम या जोए दाड न्हाडसाराड गी ले: या गी थु ले भेती याड दी घोषणापत्र ला भुक्यो थाम्जी गी कोर ला ला:ग्लेन भेकेन ला ज्होराम भेकेन ह्यीम्बा । म्हीरीक न्हाछो या गी घीपा या ला क्येन ताडगेन ताम याला खुड राड बाल जोम्सीन बराड ताम या ज्याजे गी कोर ला ला:ग्लेन भेकेन गी छ्यीर ला ढाडीक भेकेन ह्यीम्बा ।

धारा ४२

संयुक्त राष्ट्र सङ्घ न्हाडगी म्हीरीक न्हाछो या गी मुद्दा या गी कोरला जोक्यो गी स्थाइ मञ्च दाड खो गी अंग या होले शहुड ले गी चा छ्युम्बु गी निकाय दाड ग्याल्सा या गी दी घोषणापत्र ला ह्येकेन गी प्रावधान या ला:ग्लेन भेच्ये ला चा भेकेन राड होदी गी ह्यार्के दाड ह्याबु भेती ले: भेक्यो ला खुड गे अनुगमन मासीमाना ता खुए ह्यीम्बा ।

धारा ४३

दी न्हाडला भुक्यो वाडज्या या गी जाम्बुलिड न्हाड ले म्हीरीक न्हाछो थाम्जी गी म्हीली, खुड गी चा दाड ह्यार्के गी छ्यीर ला ज्हुडजे गी मापदण्ड हीना याड छुक्यो ह्येबा ।

धारा ४४

दी गी न्हाडला भुक्यो थाम्जी गी वाडज्या दाड खुड गी स्वतन्त्रता होले म्हीरीक न्हाछो यागी भु दाड भोमो थाम्जी गी छ्यीर ला थोवा मोवा म्हेबा भेती ला:ग्लेन भेकेन ह्यीम्बा ।

धारा ४५

दी गी घोषणापत्र न्हाड गी ताम या ला म्हीरीक न्हाछो गी म्हीमाड या गी धान्दा ला:ग्लेन भेक्यो गी वाडज्या होले तीडमा ह्याडमा होडगेन गी वाडज्या या ला चीयाड क्येन म्हेताडगेन मेदी ज्हो स्येए ह्यीम्बा ।

धारा ४६

१. संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय बडापत्र गी लाःग्लेन भेकेन मेदी फीर्च्वा भेती ग्याल्सा दाड हो न्हाड गी म्हीमाड या होले छोकपा या गी लेः या भेकेन वाडज्या ज्यादी होदी ग्याल्सा या गी सार्वभौम तथा स्वतन्त्र राज्यको क्षेत्रीय अखण्डता वा राजनीतिक एकाइ या ला थाम्जी होले सीपा सीपा भेती नोडज्ये गी लेः या भेच्ये ला दी गी घोषणापत्र न्हाड ला ह्येकेन ताम या थोला लाःग्लेन भे म्हीज्युडगेन ह्यीम्बा ।
२. दी गी घोषणापत्र न्हाड ला ह्येकेन गी वाडज्या या लाःग्लेन भेकेन थु म्ही थाम्जी गी धोड हीन्ज्यो राड गी नाडसोधेवा ला चा भेकेन ह्यीम्बा । दी गी घोषणापत्र न्हाड ला ह्येकेन गी वाडज्या या लाःग्लेन भेकेन थु ग्याल्सा गी जोक्यो ठीम होले फी गी ग्याल्सा या गी म्ही गी वाडज्या गी कोर न्हाड ले राड ले भेघोएँ ह्यीम्बा । होदी या दी -हाडसा म्हीमाड या गी वाडज्या दाड नाडसोधेवा ला ह्याबु भेती ज्हो ज्याए दाड खुड गी चा भेती चीयाड थोवा मोवा म्हेबा भेती प्रजातान्त्रिक समाज मासीमाना ग्याल्सा न्हाड गी म्हीमाड या ला छ्येवा भेती ज्याए गी शहुड दाड होले घो राड घोए गी श्हे या ज्योर्च्ये गी छ्यीर ला दी घोछ्येपु हुडज्ये ह्येबा ।
३. दी गी घोषणापत्र न्हाड ला ह्येकेन गी ताम या गी जेम्बा ज्हेरीम म्हेबा दाड म्ही गी वाडज्या ला चा भेकेन दाड, च्यो जाम्बा भेती थोवा मोवा म्हेबा भेती शहुड गी ह्याबु भेती लेः या भेकेन गी न्हाड ले राड लेः या भेकेन ह्यीम्बा ।

Tej Singh

Indigenous Media Foundation

Anamnagar, Kathmandu, Nepal

Tel.: 977 1 4102757, 4102689

Email : indigenoustelevision@gmail.com

Website : www.indigenousmediafoundation.org

Publisher

HYOLMO Indigenous Language, Nepal

Translation by:

Tashi Dongba Hyolmo

Kinjo Omu Hyolmo

Lakpa Lama Hyolmo